

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminecă

Cea mai veche foale politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sab conducerea unui comit

Mon
11
St. Iovianușca pentru
y raturm - Româna
St. Iovianușca b. Iovianușca
libe-

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 28 coroane
Pe o jumătate de an 14 coroane
Pe un număr de an 7 coroane
Un număr costă 60 filer

Redacția și Administrația:

Biblia, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporală«.

INȘERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit primadată 60 bani, a doua-oară
50 bani, a treia-oară 40 bani.

Zdrobirea bolșevismului.

Cinci luni au stăpânit bolșevicii în țara ungurească.

A fost destulă vremea aceasta pentruca să ne dovedească că bolșevismul este o nebunie; că acolo unde sunt stăpâni bolșevicii, dispăre drept și dreptate, cultură și civilizație, omenie și bunăstare. Acolo unde își pun piciorul bolșevicii, se împrăstie și dispăre — ca și un fumuleț alungat de vânt — libertate, bunăînțelegere și mulțumire. În locul lor răsare: tirania și ~~ura și nenorocirea~~. În locul legii, domnește paloșul și glonțul și spânzurătorile. În locul ordinii: jaful și hoția. Precum un foc ajutat de vânt se întinde repede și pârjolește satul întreg, așa nimicește bolșevismul repede și fără cruțare: tot ce e bun și frumos, tot ce e nobil și cinstit. În urma lui numai vete și suspine, jale și durere fără de sfârșit. În urma lui un cîntirim...

Te îngrozești când citești nenumeratele fărădelegi: jafuri, omoruri, siluirii ce le-au săvârșit aceste fiare sălbatice cu chip de om asupra sutelor și miilor de oameni nevinovați. Și se nu credeți că numai „domnii“ și cei bogați erau aceia pe cari mișei și bandiții roșii li despolau și li spânzurau de cel dintâiu arbore. Nu! Ei ucideau în același chip și pe țărani și pe proletari dacă aceștia nu le era pe plac. Când în luna Iunie, țărani din județul Pesta s'au răscolit în contra bandiților dela Budapesta, trimiși pe capul lor și când bieții țărani „contrarevoluționari“ au fost bătuți, a urmat din partea bolșevicilor o răzbunare de care n'a mai văzut lumea. Bandele teroriste, „fiorii lui Lenin“ („Leniniuk“) au cutreerat satele, jefuind și ucigând și împrăștiind jale și groază între bieții săteni. Aproape în fiecare casă de țaran au lăsat câte un mort. Au jefuit și furat vite și bucate și tot ce au găsit în curte, grajd și în casă,

asa că oamenii — scăpați cu viața — au rămas goi și flămânzi.

Vom da în altă parte a gazetelor noastre amănunte despre blăstămățiile aceste. Dar peana nu e destul de măiastră ca să poată arăta în culorile adevărate barbarizmele acestea nemai pomenite.

*

A trebuit să vină „dușmanul“, falnica armată română ca să zdrobească capul șerpului bolșevic și astfel să scape pe ungurii cinstiți de sub stăpânirea acestor bandiți.

Unde a pus piciorul soldatul român, înflorește ordinea și liniștea. Acum trupele române își dau toată silința ca să ducă la Budapesta bucate, legume și alte alimente ca astfel să scape de foamete pe locuitorii Capitalei ungurești.

Astfel ungurul, care până acum ne arăta numai ură și dispreț, astăzi trebuie să privească cu recunoștință la soldatul român, care i-a scăpat de foamete, le-a mântuit avutul și cinstea femeilor și fetelor lor.

Se prea poate, că stăpânirea bolșevică de care ei au avut parte cinci luni de zile, să-i fi vindecat dint'o boală veche și dărză: mândria și șovinismul. În acest caz, cine știe, se poate întâmpla că azi-mâne ne vom întinde mâna peste valurile șerpuitoare ale Tisei și vom lega prietinie. C.

Telegrama M. S. Regelui către dl Maniu.

La telegrama d-lui Iuliu Maniu președintele Consiliului Dirigent din prilejul zilei de naștere a M. S. Regelui i s'a răspuns următoarele:

Urările călduroase ce-mi adresați cu prilejul zilei de astăzi, și sentimentele ce-mi aduceți din partea acelora, cari acum grației vitejei ostașului român și tăriei simțămîntului

național, se adăpostesc sub ocrotitorul acoperiș al patriei unite, au pătruns adânc în inima mea și vă mulțumesc cu toată dragostea ce o port frumosului și credinciosului Ardeal. FERDINAND.

Răvaș politic.

* Muntenegrenii contra Serbiei

Luptele între muntenegreni și trupele sârbești din Muntenegru se repetă tot mai des. Populația muntenegreană este așa de revoltată împotriva Sârbilor încât cea mai mare parte s'a retras în munți de unde resping atacurile Sârbilor. Zilnic cad numeroși morți și răniți în aceste lupte.

Guvernul muntenegrean a adresat Conferinței de pace un nou memoriu reamintind drepturile garantate de marile puteri aliate Muntenegrului și cerând ca micul regat să fie reconstituit cel puțin în vechile granițe. Cum se afirmă cererea guvernului muntenegrean ar fi sprijinită și de Italia.

În urma faptului că guvernul sârbesc vrea să tragă la îndoială caracterul național al luptelor muntenegrilor și au comunicat acest lucru și în străinătate, guvernul muntenegrean are intenția de a cere conferinței de pace să trimită o comisiune internațională în fața locului spre a constata starea spiritelor și lucrurile ce se petrec la Muntenegru.

* Congresul slovacilor.

La Turocz-St.-Márton s'a ținut un mare Congres al Slovacilor la care pe lângă 6000 de delegați ai ținuturilor slovace au luat parte ministrii, deputații și generalul Mitthauser și Lady Paget. Cu ocaziunea Congresului s'a constituit și partidul național slovac, care a formulat la punct de căpetenie în programul său, că aderă la menținerea unei republice cehoslovace unitare puternică spre înlăuntrul și spre în afară. Slovacii promit să se dedice cu credință noii republice excluzând ori-ce mișcare separatistă. Cu toate acestea pe lângă o puternică organizație centrală județele și comunele urmează a fi autonome spre a face posibilă dezvoltarea re-

gianilor cari diferă din punct de vedere etnografic, intelectual și economic de centru. Până la realizarea acestei autonomii ministerul slovac dela Praga trebuie să funcționeze cu un cerc de competență mai larg.

Când vor avea loc alegerile?

„Monitorul Oficial“ publică decretul prin care corpul alegătorilor din teritoriile vechi ale regatului, din Basarabia, Bucovina, Transilvania, Bănat și ținuturile din Ungaria, este chemat în zilele de 5, 6 și 7 Octombrie pentru alegerile de deputați.

Corpul electoral din același ținut este chemat în zilele de 10 și 11 Octombrie pentru alegerile de senatori.

Profesorii și agregatii titulari ai Universităților din București, Cluj, Cernăuți și Iași sunt convocați în ziua de 12 Octombrie pentru a alege din sinul lor, la Universitatea respectivă, câte un senator.

Amânarea tratatului cu Austria

Cercurile politice de aci spun că iscălirea tratatului de pace cu Austria, va fi amânată cu câteva săptămâni, fiind că Conferința de pace a luat hotărârea de a supune spre iscălire odată cu tratatul austriac și tratatul cu Ungaria. Cercurile politice vieneze își arată speranța că aceasta amânare va putea fi întrebuințată de împușcății austriaci în folosul Austriei, cerând unele îmbunătățiri în condițiunile economice.

Alegerile în Italia.

În Italia alegerile pentru noua Cameră vor începe în 26 Octombrie. Vechea Cameră până atunci va avea mult de lucru cu ratificarea tratatelor de pace cu Austria și Germania. Tittoni este așteptat la Roma pentru a da noui lămuriri asupra atitudinii conferinței față de Austria.

Nou guvern maghiar.

De alaltăieri seara s'a format următorul nou guvern maghiar. Prim-ministru și ministru de interne, Stefan Fridrich, ministru de externe, contele Emerich Csáky, secretar general al ministerului de interne Eugen Beniczky, care conduce efectiv ministerul, ministru de agricultură, Iuliu Rubinek, fost director al societăților de agricultură din Ungaria, ministru de comerț, Franz Heinrich, ministru de finanțe Ioan Grün funcționar, ministru de războiu, Franz Schnezzer general, ministru de alimentație Carol Ereky inginer, ministru de culte și instrucțiune publică, Carol Huszár ziarist, având ca secretar general pe cunoscutul scriitor maghiar, Iuliu P. Kar ministru de justiție, judecătorul George Baloghy, ministru al naționalităților, Iscob Bleyer profesor universitar, ministru ocrotitor social Aud. Cilly medic, ministru de propagandă, publicistul Stefan Haller, ministru de agricultură, Stefan Szabo, iar ministru al muncii, Daniel Olah, fierar.

Din fărădelegile bolșevicilor unguri.

Știm că în luna Iunie, Ungurii cinstiți, sătui de stăpânirea bolșevică, s'au resculat în mai multe părți. Așa în Budapesta, apoi în mai multe comune de dincoace de Dunăre și din sudul județului Pesta.

Răscoala aceasta însă a fost în scurtă vreme sufocată, deoarece lipsea o conducere bună și pricepută și lipsea muniții. La început contra revoluția aceasta a avut succese, a ocupat mai multe comune și a dezarmat în multe părți pe soldații bolșevici.

Dar pentru sufocarea acestei răscoale (făcută de Ungurii cinstiți), s'au pornit la luptă ceata bolșevicilor „teroriști“, condusă de ucigașul Tibor Samuelly. Ceata aceasta de bandiți a luat o rază cu automobilele din sat în sat, ducând cu ei tunuri și granate de mână. Cum puneau mâna pe un sat, prindeau la întâmplare 3—4 săteni și îi spânzurau fără multă vorbă. Și de obicei, pedepsea asta cădea asupra oamenilor nevinovați.

Vom arăta întâiu cum a lucrat banditul Samuelly și prietenii lui în comuna Solt. Ca să prindă în cursă pe notarul din comuna aceasta, pe Jászfalusy Dez.ő, jidanul pomenit mai sus (mare vătăv bolșevic), ia telefonat acestui notar în comuna Dunavecse, m'întindu-i la telefon că el (Samuelly) e judecătorul de ocol de acolo. La telefonat notarului să stea numai liniștit în slujbă, căci vine ajutorul trupelor albe (ad. că acelor răsculați contra bolșevicilor). Nu a trecut un ceas dela vremea asta și iată-l pe Samuelly cu hoherii lui sosiți în comuna Solt. În iatăc: au sosit aci, au pus mâna pe notarul Jászfalusy, pe trei săteni fruntași și pe un flăcău tânăr și i-au spânzurat pe toți pe arborele din fața casei comunale. Flăcăul nu s'a lăsat, s'a apărut din toate puterile și numai așa i-au putut arunca ștreangul în gât, că mai întâi un bolșevic l'au împușcat în gură. Cadavrul le-au lăsat spânzurate 24 de ceasuri.

O parte dintre bolșevicii teroriști au rămas în comună ca să fure și jefuiască, iar ceilalți s'au dus în comuna Dunapataj. Aci bolșevicii trebuiau să se dea în luptă regulată cu cei albi (cu contra-revoluționarii). Dar s'au temut. S'au ascuns la marginea pădurii și în șanțuri și au așteptat să se gase muniția celor albi. Răsculații (cei albi) în credința și nădejdea, că vor primi muniție dela Seghedin, s'au cheltuit toată muniția. Atunci mișei roșii, cari au mai primit și ajutor, au pătruns în comună. Ticăloșile ce le au săvârșit aci, nu se pot descrie. S'au năpusit ca niște fiare sălbatice și turbate deslungul ulițelor și pe cine găseau în drum, îl împușcau ca pe un câine.

Pe o calfă de cizmar (păpucar) care a venit cu o zi mai înainte în comună pentru ca să și vadă mireasa și să găsească în poartă, când au intrat turbați în comună, aceștia l'au apucat și luându-l în bătăi, palme și injurături, l'au dus înaintea casei parohiale și l'au spânzurat.

Acesta a fost cu totul nevinovat, nu a luat parte la contra-revoluție. Un fiuț care venise din nordul Ungariei în comuna aceasta, ca să-și ducă acasă nevastă și doi copii, a fost prins în curte și spânzurat pe loc. Cu totul au spânzurat 23 de săteni în comuna asta, flăcăi tineri și bătrâni, fără a-i asculta și fără judecată. Pe toți, cari le cădea în cale, îi prindeau, îi duceau înaintea casei parohiale și îi spânzurau pe bieții nenorociți unul după altul. Și pedepșura așa îi spânzurau pe bieții oameni, că se chinuiau și svârcoleau câte o jumătate de ceas până ce mureau. Ba fiarele bolșevice își mai băteau joc și în alt chip de sărmănele jertfe nevinovate. Oamenilor spânzurați până se svârcoleau închinurile morții, le puneau în gură lulea (pipă) crengi, frunze și altele, scuipând și palmuind fețele acestor mucenici.

Până când eștia spânzurau în uliță, ceilalți bandiți teroriști, pătrundeau în case și curți și împușcau oamenii — fie bătrâni fie tineri — acolo unde îi găsea în grajduri lângă cai sau vaci. Doi teroriști au pătruns în casa unui bătrân de 60 de ani, care era surd. Bolșevicii au sberat bătrânului să dea afară rma. bătrânul surd fiind, n'a auzit ce cer mișei și pe când voia să zică ceva, aceștia l'au împușcat în piept și braț. Bătrânul n'a murit pe loc, ci s'a chinat săptămâni întregi. Uciderea aceea a îngrozitoare a ținut patru ceasuri. Pe uliți zăceau pretutindea cadavre și sângele curgea în șanț. În comuna Dunapataj se povestesc legende întregi despre o femeie, care când a văzut că bolșevicii scot cu puterea din curte pe bărbatul ei, a fugit după el și când hoherii l'au împușcat pe nenorocitul înaintea casei parohiale, sărmăna femeie a apucat pe bărbatul ei cu amândouă mâinile, l'a luat în brațe și a fugit până acasă cu omul care trage de moarte.

Pe femei și fete le scoteau în curte și punând țevă puștii în pieptul lor, le sileră să spună, că unde se află bărbății. Pe femei nu le-au ucis, dar erau amenințate cu moartea și au jefuit din esele lor tot ce au găsit: toate, totreg mobilierul, toate hainele și albiturile de pat, vitele, gălțile, făina, lemnele, vasele, lăsând în urma lor numai păreții goi. Cum 130 de săteni au fugit dinaintea sălbaticeilor. Casele acestora asemenea leau jefuit, iar pământul și averea lor le-a declarat de avere de a statului.

Acesta e comunismul bolșevicilor!

Din Dunapataj s'au repezit la orașul Kalocsa fiarele acestei setoase de sânge. Aci au spânzurat 21 de oameni pe crengile arborilor dinaintea seminarului metropolitan. Spânzurarea o făceau și aci în același chip barbar ca și în comuna Dunapataj: Mucenicii sufereau torturi mari și mureau anevoie. Și cei bieții oameni cu ștreangul în gât, erau batjocoriți: scuipați, palmuiți și altele. Acest oraș vechiu și frumos a apucat sub porunca unui jidan Alexandru Braun.

În apropiere de Kalocsa se află o comună mică și săracă: Géderlak. De aici bestiile roșii au jefuit: 50 de vite cornute, 30 porci, 1000 de gălște, 2000 de ouă și au silit comuna ca să le plătească 50.000 coroane. Așa, că au nimicuit comuna și au adus-o la sapă de lemn.

Sunt multe și nenumărate păcatele și crimele eroilor bolșevici. Poate, vom continua să mai scriem despre ele în numărul viitor.

Unde vom avea școli de meserii?

Vom arăta mai la vale numele tuturor școlilor de meserii care se vor deschide în cursul anului școlar 1919-20 Școli comerciale superioare de stat (pentru cei cari vor să între slujbași la bănci) se vor deschide în Brașov, Lipova și Hașeg. Cursuri comerciale de un an pentru cei cari au sfârșit școlile populare sau civile, în Șafung și Săliște. Aceste cursuri se deschid pentru trebuințele micilor comercianți. Școli pentru industria ferului: în Arad, Cluj, Mureșoșorheiu, Timișoara, și Oradea-Mare. Școli pentru industria lemnului în Arad, Mureșoșorheiu, Timișoara, Oradea-Mare, Brașov, Sătmăr, și o școală în o comună oarecare din munții Apuseni. Școală pentru industria lănei în Cisnădie lângă Sibiu. Școală pentru sculptarea și instruirea pietrelor în Zlatna. La școlile industriale se cere ca elevii să fi sfârșit 6 clase primare sau 2 clase civile. Pentru școala de fer din Cluj se cere ca toți elevii să fi sfârșit 4 clase civile.

Școlile industriale au și internate adecă locuințe pentru școlari și o parte dintre elevii vor fi primiți gratuit (fără plată) în internatele școlilor industriale. Școli de meserii pentru femei, școli de croit, cusut, țesut etc. nu sunt simple școli în cari se învață aceste meserii, ci școli, cari pe lângă însușirea acestor meșteșuguri dau și o cultură generală corespunzătoare celei din școlile civile.

Ce pierdem în Bănat?

Dacă la Conferința păcii, nu s'ar schimba hotărârile de până acum, în ce privește Bănatul am pierde următoarele comune românești, pe cari le-ar primi Sârbii.

In valea Begheiului:

Toracul-Mare 3500, Toracul Mic 3000, Iancăhida 1300, Olec 200, Ecica-română 2800, Ecica-germ. 500 români.

In valea Timișului:

Sărcia 1400, Uzdin 6000, Glogon 1000, Iabuca 500, Ovcea 1800 români.

Pe câmpia dintre Timiș și Dunăre:

Marghita-Mare 1100, Săn-Ianăș 1500, Săn-Mihailu 4200, Seleuș 3000, Alibunăr 3000, Petrovasela 6500, Satu-nou 6500, Doloave 1200, Omolița 500, Dobrița 500 români.

Toate satele românești de mai sus sunt în jud. Torontal și împreună cu românii din orașele Panciova, Beciche-recul-Mare, Chichinda-Mare, cu cei din Beba-veche (2300 rom.) atribuită Un-

gurilor și cu minoritățile românești Chișoros, Tosig dau o masă de 60.000 de români.

În județul Timiș, valea Dunării și a Carașului următoarele comune românești sunt amenințate să fie rupte din trupul neamului:

Deliblata cu 2400, Dubovaț 300, Gaia 400, Mramorac 1400, Cubin 1500, Gherbenț 2400, Cușici 200, Oreșat 500, Paria 200, Nicolințul-Mare 3760, Straja cu 1800, Elma 200, Fabuca 1000, Srediștea mică 700, Jamul-mic 700, Coșlei 2500. Marcovăț 1600, Mesici 800, Rătișor 1800, Sălcița 1000, Vlaicovăț 1200. Voivodinț 1700 români.

Aceste 22 de sate cu orașele Vârșeț și Biserica-Albă, dimpreună cu satele Iam și Ciurda din jud. Caraș-Severin, atribuite tot sârbilor, cuprind un bloc de 40 000 români.

În total așadar sunt amenințați să cadă sub stăpânire sârbească peste 100.000 români, cei mai bogați și mai conștienți români de pe întreg cuprinsul Rumâniei-Mari.

APEL

către negustori români de pretutindeni din România-Mare.

Intrunirea intimă a comercianților români din Transilvania, Bănat, Maramureș și Crișana, cu ocazia serbării jubilară a „Astrei” de 50 ani la Blaj în 1911 au convocat primul Congres al comercianților români ținut la Sibiu în 1912.

Sămânța aruncată în pământul românesc sub oblăduirea ungurească de atunci, au răsărit acum în pământul românesc recucerit în România-Mare.

Primul Congres al comercianților români din România-Mare ținut la Sibiu în 29 Ianie a. c. — au hotărât și înființat „Asociațiunea” proiectată la 1911.

Înființata „Asociațiune” au mai hotărât la caz că nu s'ar putea face o înțelegere cu Banca centrală a înființa o bancă separată al lor, presum și un organ de publicitate.

Flecărul bun român trebuie să i salte inima de bucurie că de fapt în România-Mare sau pornit un curent săvâtos pentru bine și frumos.

Nu este însă destul cu atât, trebuie cântat ca acest curent să nu slăbească, din contră se le un avânt mai mare.

Nu e destul că am pus peatra fundamentală „Asociației” și ca mâne a Bancel și polmâne a organului de publicitate.

Trebuie de pe acum să ne îngrijim de materialul necesar pentru edificare.

Trebuie să începem deodată și cu creșterea copiilor noștri pe terenul comercial.

Se năzim a primi pentru aceasta carieră elementele cele mai bune, mai pline de vleață, înțeleg în locul prim morala în legătură cu istețimea și dorul de a munci.

Se angajăm deci astfel de băeți și în locul prim să preferăm orfanii a acelora cari ne-au eliberat din sclăvia milenară și cari au căzut pe câmpul de onoare, pentru neam, țară și dinastie.

Să-i primim pe acești orfani în familiile noastre cu toată dragostea de ne-am

se re îngrijim deci ca de copii noștri proprii,

Arătându-le noi iubirea părintească, chiar și în cei mai puțin nobilități, să va trezi simțul de noblețe și de iubire, nu vor uita la rândul lor, când vor ajunge de sine stătători întocmai a purcede cu cel copil, pe care vor avea ei chemarea să i crească.

În forma aceasta să va putea ajunge la aceea-ce cu toți dorim, a avea o clasă de negustori aleasă, gata în totdeauna la ori-ce sacrificiu pentru neam, țară și dinastie.

La lucru deci cu toți să începem la edificare.

Doresc să primesc și eu 2 băeți isteți, curăței, cu cel puțin 2 cl. de liceu, din acel orfan amintit promițând a fi lociștorii părintelui lor.

Pe acela nu numai că doresc, dară vorec hotărât, să-l văd în bine de aceea mă volu interesa — atunci când să vor elibera de calfe al plasa în centre mai mari comerciale și la timpul său ale ajuta la fondarea existenței lor un lucru ce absolut toți comercianții români ar trebui să-l facă.

Mamele sau tutorii cari doresc a aplica copli lor, asemenea și negustorii cari au lipsă de astfel de băeți să se adreseze subsemnatului.

Aurel Popescu,

comerciant și prim-vicepreședinte al Asociațiunei comercianților români din Transilvania, Bănat Maramureș și Crișana.

Toate ziarele sunt rugate să reproducă acest Apel

Răspunsul dlui general Moșoiu.

La telegrama femeilor române din Sibiu către dl general Moșoiu a primit ca răspuns dna Emilia Dr. Rațiu următoarea telegramă:

„Vă mulțumesc din tot sufletul pentru felicitările ce mi transmiteți în numele D-Voastră și al Consiliului femeilor române omagiile mele respectuoase și recunoștința mea adâncă.

General Moșoiu.”

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în ori ce chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da părerile despre operațiunile de războiu, sau despre situație și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau ori ce alte măsuri cu privire la armata română.

2) Ceice să vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, să vor pedepsi de judecatori militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus, să vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

Expoziția Militară

a războiului din 1916 — 1919 pentru întregirea Neamului. *)

După cum am anunțat în repetate rânduri, în clădirea Școlii Clementina din strada C. A. Rosetti, care cu o lună în urmă purta urmele culturii germane și a civilizației turcești, sub forma unei ruine cu un aspect murdar și trist, astăzi strălucește, transformată ca prin farmec, Expoziția războiului pentru întregirea Neamului, pe care fălfăle cu mândrie tricolorul nostru acump.

Aceasta operă se datorează ministerului de Război, care a luat inițiativa de a expune vederii tuturor și în special tineretului nostru, diferitele materiale întrebuințate în acest război și a trofeelor cucerite.

Ete sunt mărturia sfortărei întregului neam românesc și a vitejiei celor cari ca sabia în mână au croit soarta României de mâne.

Această expoziție, care nu este decât embrionul muzeului militar care va rămâne pe vecl, a fost pusă sub presidenția domnului Colonel Amsa Ștefănescu dela Marele Stat Major, care împreună cu domnul Major Paștia F., au știut ca într'un timp foarte scurt să adune și se dispună aranjarea materialelor ce astăzi sunt expuse privirii vizitatorilor.

Intrarea este liberă și accesul în Expoziție este liber zilnic între oarele 9—13 și 15—19.

Expoziția va fi deschisă până la 15 August a. c., când obiectele ce formează vor trece în muzeul istoric al războiului.

Variatatea obiectelor expuse, cari sunt de o mare valoare instructivă, face ca Expoziția să merite a fi vizitată de toată suflarea românească!

În curtea fațadei principale sunt expuse tunuri de artilerie ușoară, dela calibrele de 37 m/m. până la calibrul de 77 m/m. Sunt tunuri de câmp, tunuri de munte și tunurile contra aeroplanelor, invențiuni românești sistem Burileanu și Negrei.

Tot aci se găsesc câteva mortiere mici de tranșee, capturate dela dușman.

În curtea din stânga clădirii, la a cărei intrare se găsește un arc cu inscripțiunea „Stăvilă de oțel, care în luptele din 1916—1919 a făcut România Mare“ se află artileria grea, unde se poate vedea tunuri dela 100 m/m. până la 210 m/m. Aci se mai găsește observator de artilerie în pomi, mitralieră în pomi; „Moș Ilie“ tunul de 120, așezat în adăpostul său astfel cum se găsea pe front la Răteșu lui Haret, gropi de obuze etc.

Toate acestea orânduite cu multă măiestrie de dl căpitan Roată, delegatul Direcției Armamentului.

În sala principală, aripa stângă a clădirii, se văd bombe de Zepelin neexplodate aruncate de purtătorii civilizației în București; pentru pedepsirea femellor și cepilor celor ce luptau pe front, mortiere de tranșee, tunul mitralieră, tunul fără zgomot cu aer comprimat etc. și diferite trofee luate dela inamic.

Una din părțile cele mai interesante ale Expoziției o formează colecția de fotografii, răspândite pe coridoare și în saloane, care reprezintă tot ceea ce s'a petrecut în Moldova și pe frontul Moldovean pe timpul când dușmanul ocupa jumătate din țară.

Fiecare direcție a ministerului de Război, este reprezentată prin salonul respectiv.

Astfel: *Armamentul*, cu o bogată colecție de tot ce s'a putut produce în Arsenalul pirotehnic și atelierele noastre, cu privire la războiul cel mare, precum și arme de tot felul.

Grație activității domnului Inginer Trofin, s'a colecționat și aranjat acest salon astfel ca să-l facă extrem de interesant.

Secția Marinei, aranjată cu mult gust de Locotenentul Șton și Mantu, atrage și reține mult pe vizitatorii, grație și interesantelor explicațiuni date cu multă amabilitate publicului de acești doi neobosiți ofițeri.

*) Biroul II. al Corp. VII. Armata ne trimite spre publicare următorul articol prețios, pentru care ne exprimăm recunoștința noastră.

Redacția.

Echipamentul. Cu manechine îmbrăcate cu diferite uniforme ale armatei noastre în războiul actual.

Subsistențele. Cu expunerea diferitelor alimente ce au fost, sau n'au fost, mâncate de trupele și ofițerii noștri pe front.

Salonul Infanteriei și Cavaleriei, unde s'a căutat a se da o mică idee de un colț de teren amenajat pe front; manechine și tranșee în mărime naturală, oamenii în posturile lor în plină activitate. Tot aci sunt tablourile cu numele ofițerilor căzuți pe câmpul de onoare, asupra cărora se așină privirile blânde ale portretului eroului dela Cerna și Jiu, Generalul Drăgălina.

Salonul Marei Cartier General, cu muzeul Diviziei 10-a, unde sunt expuse hărțile cu fronturile de luptă dela începutul campaniei; aci se găsesc și diferite relicve strânse de pe câmpul de luptă, obuze sparte-puști, căști sfărâmate, total în fine ce-ți poate da impresia dezastrului de pe un câmp de luptă.

Saloanele Secției Sanitare, cu diferite colecțiuni, dintre cari foarte interesante colecțiile de proiectile extrase de Medic-Colonel Butolana din corpul răniților: un post de prim ajutor, astfel cum funcționează pe câmpul de luptă; interesante aparate improvizate de dl Dr. Jianu, pentru operarea răniților etc.

Salonul aviației și Aeronauticii artistice amenajat cu tot ce poate interesa în materie de aeronautica și cu o bogată colecție de fotografii dela cele mai interesante.

Salonul Geniului, cu materialele întrebuințate de pionierii și pontonierii noștri, diferite miniaturi de poduri, căi ferate etc.; posturi de telegrafie fără fir cu antenă, care recepționează dela toate posturile din Europa, proiectoare de diametru mare etc.

Salonul Caselor Naționale, care are legătură cu războiul, aceasta instituțiune născându-se din nevoile războiului și care contribuie în bună parte la îngrijirea orfanilor de război și reclădirea României.

Saloanele Ligii Culturale, care de asemenea are legătură cu războiul nostru fiind că expune documente prin care se arată relațiunile și legăturile poporului nostru cu teritoriile reunite; în fine.

Secția Geografică, cu lucrările executate în campanie.

FOISOARĂ

Versurile glumețe

ale unui bândășan.

Am văzut o reafă

Și facui o poezie glumeață.

Eu mi-am cumpărat o căciulă

Pe deasupra era cam sură

Și pe dinlăuntru unsă cu păsulă.

Eu sunt din Bănat

Dintr'un mic sat.

Și sunt din comună românească,

Unde nașia să înfloriască.

Eu sunt un ficior

Și vreau să mă'nșor,

Înainte de ce mor,

Căci de-o cocoană mi-e dor.

Dar caut una să fie frumoasă,

Însă ca să nu fie prea făloasă,

Să aibă și pălărie

Dar să fie de omenie,

Să aibă bluză colorată,

Numai să nu fie flusturată.

Să poarte și măgele lunguișă

Ca să o pot săruta tot în gușă.

Să știe să pregătească pe masă,

Dar să nu se ducă fără mine deacasă.

Apoi să fie cu forșoi,

Dar să aibă buze moi.

După aceea să fie cu rochie lungă,

Ca să aibă de prisos în pungă.

Și să fie de aici din loc

Ca să putem avea năroc.

Apoi să fie din Sibiu,

Ca să trăiesc bine până mi's viu.

Să știe să rădă tormac,

Dar să nu-mi aducă străini în conac.

Iar să nu se pudărească prea dă ghescori

Că atunci se uită lumea peste stobori.

Și să fie destul de cuminte

Ca să mă iubiască tot ferbinte.

Eu mi-am cumpărat un caet

Și vreau să mă fac poet.

O salut pe dânsa cu dor

Că de dragul ei, sunt gata să mor.

Sibiu.

Mihai Crista.

P. S.

Dacă o fi să trăiesc

Cocoanele mă mai pomenesc.

Acelay.

Epigramă.

Unui îngâmfat.

Dacă merg la tine 'n casă,

Tu nu te scoli del'a ta masă.

În grajd la bou dac'am intrat,

El nu se mișcă stă mirat.

Dr. L. C.

În toate aceste saloane se găsesc picturi și sculpturi ale artiștilor noștri, născute în războiu, dintre multe de adevărată valoare artistică.

Este imposibil să putem reda amănunțit tot ceea ce cuprinde Expoziția, pentru care un vizitator trebuie să piardă mai multe zile.

Marele rău este că timpul până la închidere fiind prea scurt 15 August, nu a putut fi vizitată de toată lumea sub înfățișarea, sub care se prezintă acum. Se va vedea și mai târziu, ca muzeu al războiului cel mare, în localul ce l-a va destina pe vecl.

Un glas dintre Săcul.

Clopoțele, — pe unde dușmanii neamului nostru le-au mai lăsat, — bisericușelor noastre, vor fi chemat, ca de regulă și azi, pe credincioși la sfânta slujbă, servită cu glas evlavios, sonor și duhovnicesc de preotul român și obidit ba și batjocorit atâtea veacuri. Slujba e mai măreață acum, iar fețele românilor credincioși, subjugăți și tiranizați de dușmanii maghiari, atâția secolii, par mai vesele mai mulțumitoare. Și cum să nu, când azi ne vedem și noi stăpâni pe locurile și platurile de mult vizate. Azi românul poate cânta recunoscător: stihul bisericesc „cine e Dumnezeu mare, ca și Dumnezeu nostru, Tu ești Dumnezeu carele faci minuni!“

Și noi ne-am adunat aici, fiind ziua Domnului, ca pe de o parte să mulțumim bunului Dumnezeu, ca și creștini adevărați pentru toate binefacerile sale, iar pe de altă parte să i rugăm ea să ne apere de rău și să ne steie întru ajutor și pe mai departe, căci el zice: „Veniți toți la mine toți cei năcăjiți și osteniți și eu vă voi ușura pe voi!“

Ne pică bine dragii mei, când departe de casă și de masă și de cei de acasă, putem fi cu toții adunați aici la slujbă „uniți în cugete și în simțiri, cântând cântări de înfrățiri“, rugându-ne pentru noi și pentru cei rămași acasă, cari vă așteaptă ziua și noaptea, dar sunt voloși și fericiți că vă știu sănătoși, bravi și viteji apărători ai țării!

Noi iubiiilor, cei aflători aici, în Odorheiu, acest cuib de vespi, în care s'au țesut din partea dușmanului nostru aiăta răutate și dușmănie contra noastră; avem cu toții o misiune nobilă și sfântă. Unii lucrăm cu peana, iar alții, cum sunteți voi iubii soldași, cu arma în mână, dacă e de lipsă, pentru închiegarea neamului nostru, căci zice poetul: »Prinde-ți frate arma 'n mână mie acuma să mi urmași!...«

Voaă vă sună, soldași și cuvintele: „Înainte, înainte pui de lei, pentru tron și pentru țară, să lupțați ca nește zmei! Căci țara vă chiamă și zice, în luptă cu voi!“

Aceasta e țara noastră nouă, scumpă și sfântă: „România-Mare“.

Fii demni acestei țări al cărei pământ fie binecuvântat, fii îngăduitori, nu lăsați să se încuibă în voi duhuri și idei străine, ci ascultați de glasul mai marilor voștri.

Suntem adunați aici, soldași și funcționari, din toate ținuturile, adevărat „Români din patru unghiuri, acum ori nici odată...“ și avem să trăim aici muncind împreună în dragoste și bunăînțelegere spre binele patriei și a neamului având înaintea noastră ținta: „Piară dușmanul din țară ca între noi să numai fie, decât flori și veselie“.

Preot Eugen Muntean.

Prolungirea termenelor pentru conserierea alegătorilor.

În urma greutăților ivite cu încheierea conseripției alegătorilor termenele fixate în ordinul circular No 79000 se prolongesc precum urmează: Lista alegătorilor și certificatele acelor să fie isprăvite până în 5 Septembrie, afișarea să se efeptuească până în 10 Septembrie, rezolvirea reclamațiilor și încheierea listelor până în 15. Septembrie iar prezentarea lor autorității competente până în 20. Septembrie (Ordinul Preș. C. D. R No 11475—1919)

Sibiu, în 30 August 1919.

Primarul orășenesc.

Situația României.

Declarațiile dlui M. Gh. Cantacuzino.

Dl M. Cantacuzino, fost ministru al justiției, a făcut ziarului „Le Temps“ următoarele declarațiuni asupra situației dela noi:

„Ultimele evenimente din Budapesta constituiesc pentru oamenii politici români o indicație prețioasă.

„Ele au demonstrat până la evidență că România nu trebuie și nu poate să facă altă politică externă decât alături de Înțelegera.

„Este absurd să se creadă că putem trăi izolați pe Dunăre. Singura politică externă care convine țării mele, este de a rămâne strâns unită în pace cu aliații noștri din războiu și mai cu seamă cu vecinii noștri amici și aliați.

„Trebuie să ne străduim să atingem acest scop și Înțelegera, văzând rolul nostru de santinelă la Dunăre, va ușura acordul care trebuie să existe între micile state aliate.

„Nu știm încă ce hotăriri s'au luat în chestiunea frontierelor, în chestiunile economice și naționale. Guvernul român n'a făcut nici o comunicare în această privință. Dar noi avem deplină și întregă încredere în Conferința, care va da fără îndoială satisfacție legitamelor noastre revendicări. Vom primi deci hotărârile luate până acum de Conferință și vom căuta să obținem soluțiile cele mai favorabile cauzei noastre în chestiunile netranșate înșă.

„Din punctul de vedere al politicii interne, am rupt-o cu trecutul.

„Am dat țaranilor pământul pe care îl cereau și pe care îl iubesc.

„Reforma electorală a stabilit sufragiul universal.

„Trebuie să continuăm această democratizare în același spirit ca și marii noștri aliați, cu cari am luptat alături pentru transformarea Europei. Suntem hotărâți să afirmăm această politică a României și pe această bază vom face viitoarea campanie electorală.

Asupra crizei ministeriale, încă latentă, dl M. Cantacuzino adaugă:

Plata ungarilor.

Frunză verde trei granate
Tunul bubue și bate,
Bela Kuhn nea atacat
Iar românii aă pușcat
Mulți unguri au vătămat
Și Pesta au ocupat.
Și Bela Kuhn a scăpat
La Viena'n închisoare
Unde nu mai vede soare.
Ungaria'i nimicită,
Iar Pesta cea strălucită
E de ai noștri români zdrobită.
Pe generalul Moșoiu
Ține'l Doamne între noi,
Ca venit voios pe aici
Ș'a zdrobit pe bolșevici
De s'a dus în lume veste
Cum n'a fost, nici nu mai este.
Trădești Domnule Moșoiu

Și cu trupa fi de eroi
Să vestiți în lumea mare,
Că Românii'n veci nu moare!
Dea, August 1919.

Eugen Ceontea
ștud. IV, cl. gimnazială.

Scrisoare dela Tisa.

Cine vine în pas grăbii?
Aa!.. Păstoriița a sosit.
Și ce-mi aduce? Ba nu zău,
O carte dela badiul meu.

„Îți trimit iubito, carte
Dela Tisa mai departe.
Și îți scriu că eu sunt bine
Mă gândesc cu drag la tine.
Dară tu copila mea
Mai grijești-mi dragostea?
Și ce mai e la noi prin sat?“

Concediu cine a căpătat?
Și să mai ști drăguța mea
Că e plină granița
De flori de seama mea,
Care's gata ca și mine
Să-și dea sângele din vine
Pentru țară, pentru Rege
Pentru scumpa noastră lege.
Deci tu nu fi supărată
Și mai scrie-mi câte-o dată.«

O badișor iubit și drag,
Te-a chemat țara sub st-ag,
Dar eu cu ce față ajută?
Să rog pe Matca Precesta
Și să-ți ajute Dumnezeu,
Ca să te întorci în satul tău.
Sebeșul de jos. Victoria L. Grula.

„Pot să vă declar că numai constituirea unui guvern național, va face ca opoziția naționalistă să participe la alegerile generale.

„Aceste alegeri nu pot fi făcute de un guvern de partid sau de unul de funcționari. Noul guvern va trebui să fie constituit din reprezentanți ai tuturor partidelor politice românești și ai teritoriilor liberate“.

✘ Bolșevicii înfrânți pe frontul Odesei.

O radiogramă a cartierului general a trupelor ukrainene anunță că împreună cu trupele engleze debarcate la Odessa ucrainenii continuă să urmărească pe bolșevicii ruși, cari se retrag în fugă, lăsând în urmă lor tunuri, mitraliere și arme. Se afirmă că înfrângerea bolșevicilor la Odessa a fost atât de completă încât multă vreme bolșevicii nu se vor putea recula pe acest front.

Trupele generalului Denikin au luat ofensiva pe întreg frontul împotriva bolșevicilor ruși, cari în partea de Vest se retrag în fugă urmăriți de aproape de trupele generalului Denikin, cari sunt ajutate pretutindeni de populația bucurească că a scăpat de bolșevici.

Dela biroul repatrierii

DI I. Cl. Iuga, șeful biroului repatrierii din Resortul internelor ne comunică în privința repatrierii, că asupra petițiilor intrate la biroul repatrierii decide comisia cenzurătoare în ședință. Certificatele de repatriere, cari se fac îndată după ședință, au să conțină în trează descrierea persoanei, și au să fie prevăzute cu fotografia proprietarului.

Până acum peste o sută de inși nu au alăturat descrierea persoanei, deci acelora nu li se poate elibera certificatul; asemenea nici acelora cari n'au alăturat fotografia.

Certificatele au să poarte viza comandamentului trupelor și numai după aceea se vor distribui. Deci orice intervenție personală atât în birou cât și la locuința șefului biroului e inutilă și cei interesați, sunt rugați ca în interesul cauzei lor să cruțe vizitele, deoarece numai în birou și între 11—12 a. m. se dau informații.

In fine se anunță că trenurile încă nu vor pleca până ce nu se va primi un aviz dela forul competent, că trecerea peste Tisa e liberă.

✘ Jaful armatei austro-ungare în România.

Vor fi uni cari vor gândi sau vor zice, că armata română este prea lăcomă și prea despoas pe bieții unguri de avutul lor. Dar să nu ne fie milă de ei, căci tot ce luăm noi astăzi dela ei, au fost furate din România pe vremea când ei au ținut sub călcăial lor sârmana țară românească. Biroul presei din

București comunică explicațiile următoare:

Pentru a înțelege mai bine motivele cari au obligat guvernul român de a proceda la rechizițiuni în Ungaria este nimerit de a aduce aminte declarațiile făcute de contele Czernin în 2 Aprilie 1918:

„Eu am primit din România din recolta anului trecut mai mult de 70.000 tone cereale. Surplusul anului și noua recoltă, care va fi împărțită între noi și Germania va procura probabil încă 40.000 tone cereale legume și furaj. România ne-a cedat 300.000 oi și 100.000 porci, cari vor fi predați chiar începând de acum“. Nu trebuie să se piardă din vedere că aceste contribuțiuni au fost impuse după tratatul dela București. După ce de un an și jumătate Puterile centrale goliseră România de mijloacele ei de transport de stocul de vite și de materii alimentare, de mobilele sale, de toate mașinile și de instalațiunile industriale, într'un cuvânt de tot ce era transportabil. Declarația contelui Czernin arată tocmai în ce măsură a profitat Austro Ungaria de situație.

Conscripția alegătorilor.

În urma greutăților ivite cu încheierea conscripției alegătorilor termenele fixate în ordinul circular Nr. 7900 se prolongesc precum urmează. Lista alegătorilor și certificatele acelora să fie isprăvite până în 5 Septembrie, rezolvirea reclamațiilor și încheierea listelor până în 15 Septembrie, iar prezentarea lor autorității competente până în 20 Septembrie (Ordinul Preș. C. D. R. Nr. 11475—1919).

Lupta pentru ieftinirea traiului în București.

În urma acțiunii energice a »ligilor« înființate la București pentru ieftinirea traiului, a avut loc zilele acestea o întrunire a patronilor de restaurante și bodegi împreună cu o delegație de cetățeni.

După multe și interesante discuțiuni s'a ajuns la o înțelegere fixându-se un tarif, care să nu depășească în nici un caz, maximul de 2—3 ori mai mult prețurile dinaintea războiului.

Aceste prețuri sunt în curs dela 22 August până la 1 Septembrie, cu angajamentul luat de toți ca ele să fie strict păzite și în caz de abatere, proprietarii tuturor localurilor de consumațiuni să fie dați judecării.

Sunt de asemenea obligați, prețurile să le afișeze zânic, ca publicul consumator să ia cunoștință de ele.

Membrii Ligii Consumatorilor și au luat angajamentul ca să controleze zilnic executarea acestor dispozițiuni.

DI inspector Aurel Ghinea, va controla de asemenea toate localurile de consumațiuni și va lua măsuri în contra acelora cari vor călca angajamentul și ordonanțele în vigoare.

Aviz.

Vă aduc la cunoștință, cumcă în institutul filantropic „Cămin pentru copil“ (fost Nadközi Otthon) din Târgul-Murăș, strada Sándor János Nr. 10. primesc proviziune gratuită (fără cuartir) prunci săraci de 6—12 ani, cari frecventează vre o școală în oraș astfel, că părinții vor avea să se îngrijească numai de cuartir.

Dupăce — scopul este, să se bucure de ajutorul acesta și pruncii români dela safe. Vă rog cu tot respectul, să binevoiți a publica în comuna Dvoastre acest aviz, ca cei interesați să se poată orienta la timp.

Inscrierile pe anul școl. 1919.—20 se vor face: pentru cei din jur în 8—12, iar pentru cei din oraș în 13—15 Septembrie, între oarele 9—11 a. d. și 3—5 d. a. cu care ocaziune părinții să vor prezenta cu pruncii, aducând extras matric. de botez pentru fiii lor și certificat de paupertate dela comună.

Târgul-Murăș la 29 August 1919.

Emil Căliman
administrator.

Cât e de mare România întregită?

Scumpa noastră țară, care se întinde dela „Nistru până la Tisa, din Hotin până la Marea“, cuprinde peste treisute de mii (300,000) kilometri pătrați. Adecă este mai mare decât Italia. Între granițele României-Mari s'ar putea așeza următoarele țări din Europa: Belgia, Olanda, Svițera, Portugalia, Danemarca și Sărbia, fără să se ocupe tot pământul cu ele.

Aviz.

Se aduce la cunoștința On. Public, că medicii d-nii Dr. Victor Dumitreanu, Dr. Gh. Preda și Dr. A. Tămaș, membrii ai Crucii Roșii române din Sibiu va aranja cu începere dela 1 Sept. n. cursuri gratuite de igienă, combaterea boalelor contagioase îngrijirea bolnavilor și răniților, pansamente etc.

Cursurile vor avea loc în edificiul spitalului corpului 7 de armată, în toate Lunia dela 4—6 ore, iar Joia dela 5—7 în ospiciul de alienați. Durata cursului va fi de trei luni. La sfârșit elevii se vor supune unui examen. Ceice doresc să cerceteze aceste cursuri sunt rugați a se anunța la biroul Asociațiunii dela 11—12 ore a. m.

Universitatea din Cluj.

Comisiunea aleasă pentru organizarea Universității din Cluj, a fost compusă din următorii membri: preș. Dr. Sextil Pașcaru, pentru secția literară din Regatul-vechiu d-nii N. Iorga, Pârvan, Gusti, iar din Ardeal: Dr. O. Ghibu, Dr. M. Drăgan, Dr. I. Lupș. La secția științifică din vechiul-regat d-nii: Poni, Țițeica, Mrizec, iar din Ardeal A. Borzea. La secția juridică din vechiul-

regat d-nii: Toma Stellan, Teodorescu și Longinescu, iar din Ardeal E. Hațegan. La secția de medicină, din vechiul regat d-nii: Dr. Marlenescu, Manicatide și Guvara, iar din Ardeal d-nii: Moldovan și I. Hațegan. Recomandările la catedrele Universității din Cluj, au fost făcute din cei 220 candidați, numindu-se titulari la aproape toate catedrele.

Harta României Mari

cuprinzând toate nouile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului”
Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Informațiuni

Aviz.

Dela corpul VII de armată primim următoarele spre știre și publicare:

Toate persoanele militare se încunoștiințează, ca din 21. August a. c. începând până la alte dispoziții în fiecare săptămână vor pleca din Sibiu unul până în două trenuri de repatriată spre Budapesta și Viena, iar într-un timp corespunzător vor urma contratrenerii. Afară de aceea în zilele proxime va pleca tot din Sibiu un asemenea tren și în Jugoslavia.

Cei interesați sunt invitați ași înainta rugările în sensul ordinului Resortului de Interne Nr. 8300 din 1919. publicat în Gazeta Oficială Nr. 44 din 1919. la Biroul de Repatriere.

B. P. Sibiu.

Statulă Regelui Ferdinand. Consiliul comunal al orașului Cluj a hotărât ridicarea unei statui în Cluj a M. S. Regelui Ferdinand și în acest scop a votat suma de 100.000 coroane.

Dr. Babeș profesor la Cluj. Însaltele câteva zile a sosit dela București bacteriologul Dr. Victor Babeș, stabilindu-se la Cluj ca profesor la Universitate. A fost binevenat cu multă căldură de mai mulți profesori universitari. Dr. Babeș cu lacrimi de bucurie a spus, că cea mai mare dorință a avut-o totdeauna, să se poată crea o nouă generație pentru binele ei.

Donațiune. Directorul de circ Anton Kratli, a dăruit fondul de săraci Cor. 1000 — pentru care îl aduce mulțumiri, administrația comunală a săracilor.

A murit generalul Botha. Vestitul general african Botha a trecut la viața de veci. Regele Angliei, primind știre despre tristă întâmplare, a trimis numai decât vădevel generalului doamnei Botha, precum și guvernatorului general din Africa-de-sud, telegrame de condolență, exprimându-și adâncă părere de rău, în numele său și al reginei pentru moartea generalului. A trimis telegramă de condolență și regina, precum și ministrul-președinte al Angliei, domnul George Lloyd.

În memoria soldaților căzuți în an. 1916. În 29 August s'a sărbătorit la Brașov printr-o emoționată procesiune, memoria soldaților căzuți vitejește în luptele din toamna anului 1916, pentru eliberarea Ardealului. Părintele Saftu, după oficierea unei servicii divin, a ținut o cuvântare la cimitirul militar, mulțumind doamnelor și domnișoarelor din Brașov cari și au luat sarcina de a îngriji mormintele eroilor jertliți pentru țară. Au mai vorbit d-nii general Eremia și ministru Al. Constantinescu, care să găsea întâmplător în Brașov.

Internatul din Turda. Intelectualii conducători din Turda fac călduros apel, către toată suflarea românească pentru ale sări întrajutor la înființarea unui internat pe lângă liceul de loc de acolo, unde se vor primi un anumit număr de băieți orfani în mod gratuit.

Fecioara dela Jiu. Sub prezidența d-nei Atena Călugăreanu s'a înființat în Craiova un comitet pentru ridicarea unui monument eroinei Ecaterina Teodorescu, trecută în istoria mărețelor lupte sub numele de Fecioara dela Jiu.

Ajutorul armatei române la Budapesta. În oraș domnește liniște completă și zicurile crește simpatia și recunoștința populației față de armata română de ocupație care păstrează o atitudine demnă de admirat în toate privințele. Armata a reușit să organizeze întrucâtva alimentarea orașului așa, că populațiunea are astăzi posibilitatea de a cumpăra zilnic alimente deși deocamdată în cantități mai mici.

Zahăr pentru Sibiu. Zece vagoane de zahăr comandate din partea orașului dela Galați vor sosi în zilele scastea la Sibiu începându-se imediat cu împărțirea zahărului. Zahărul va fi împărțit ca cele mai mici porțiuni posibile, deoarece se recomandă fiecăruia să aștepte acest transport și să nu se aprovizioneze pe sub mână cu zahăr cumpărat scump. De altcum în Sibiu comerțul cu zahăr este oprit și nimeni nu a obținut până acum permis de cumpărare sau transport de zahăr. Cine cumpără sau oferă zahăr engros sau cu detalii va fi aspru pedepsit.

Burse pentru studenți. Ministrul de culte și instrucțiune publică anunță, că la Școala superioară de medicină veterinară din București sunt vacante 25 de burse (stipendii) de câte 200 lei lunar fiecare, pentru studenți ardeleni, cari volesc să îmbrățișeze cariera de medic veterinar. Durata studiilor e de 5 ani. Școala are cămin și cantină, unde studenții pot lua masa pentru 5 lei pe zi. Candidații trebuie să fie români și să fi absolvat bacăauratul (matura). Petițiile cu actele necesare se primesc până la 1 Octombrie a. c. la direcția Școlii superioare de medicină veterinară din București.

Primejdie de epidemie. Din pricina primejdiei serioase de epidemie care amenință Sibiu sfătuim publicul să nu consume apă însaltele de a o ferbe sau a o filtra sistematic.

Nou Tunel. Pentru străngerea raporturilor economice și rapiditatea legăturilor între Franța și Alsacia, se va scobi un nou tunel în munți Vosgi.

Károlyi pleacă în America. „Le Petit Parisien” publică un articol despre contele Károlyi, fostul președinte al republicii ma-

ghiare. Károlyi în timpul din urmă a cerut învoirea, președintelui Masaryk, ca să se stabilească cu soția sa în Praga. — Masaryk și a dat învoirea și a dat ordin poliției cehoslovace ca să nu-i facă dificultăți. — Comanda militară l-a deținut însă pe Károlyi ca suspect. În bagajele contelui au aflat mai multe documente și bani străini, cași bijuterii în valoarea de 7 milioane. — Pe contele Károlyi l-au arestat. Mai târziu însă guvernul l-a eliberat. După eliberare, Károlyi a declarat, ca schimbându-și numele emigrează la Argentina sau Brazilia.

Hrană pentru unguri. La Budapesta comandamentul trupelor române a organizat mese zilnice pentru populația nevoiașă a orașului. Delegațiile maghiare au mulțumit comandamentul român.

Ce scriu Francezii? Într'un prim-articol din „Le Figaro” dl Robert de Flers avută partea Ungariei și a contelui Tisza la pregătirea și izbucnirea războiului mondial. Țară care azi a fost salvată de distrugere de armata română, e numită cu drept cuvânt, de dl de Flers „marea complice a Germaniei la deslănțuirea războiului mondial.

Armata lui Mackensen. Se telegrafiază din Viena că armata lui Mackensen care e în Ungaria și cuprinde 50.000 oameni va fi repatriată zilele aceste.

Făine pentru populațiune. Pentru ajutorarea populației cu făină din înărcuirea orașului s'au cumpărat dela proprietarii de mori din loc 50 vagoane grâu de prima calitate. Prețul în detalii va fi fixat cam la 200 cor. maza metrică. Dacă prețurile de pe piață vor fi mai mari, este mai bine ca publicul să aștepte sosirea transportului de grâu comandat din partea orașului. Dacă acest stoc nu ar fi suficient această acțiune va continua.
Magistratul.

Aviz. Se aduce la cunoștință Oraș public că în internatul „Asclătuși” din Sibiu sunt ocupate toate locurile și numai la 1 Octombrie a. c. n. când se încep prelegerile se va ști dacă se mai pot primi elevi în internat. Taxa de întreținere în internat pentru elevii cari cercetează liceul de fete al Statului este 3000 cor. anual, iar pentru elevii din cursul complementar, cari primesc instrucție în internat încă 100 cor. ca didactru lunar, adică la 1000 cor. mai mult. Această taxă a internatului este anuală și se plătește anticipativ, în patru sau în două rate.

Aviz. Dl Bancu, farmacist din Sibiu (jud. Sibiu) caută asstant și practicant, pot fi dame. Condițiile verbale.

Aviz. Biroul de repatriere aduce la cunoștință, că pierzându-se lista de cvartire a repatriților unguri, cei s'au pronunțat mai înainte la cvartire au să se pronunțeze din nou pe o corespondență simplă adresată resortului intereselor.

Un păcătos arestat. Președintele militar a diviziei din Arad a arestat pe Stamber Jozsef, directorul ziarului „Aradi Közlöny”. Stamber Jozsef ieri a fost escortat la Sibiu și predat Siguranței de stat.

Redactor responsabil: Nicolae Băta.

Editor și aparator: „Tipografia Poporului”

Cenzurat de: Bratu.

Nrul. 623/919,

Publicațiune.

Dreptul de vânat pe teritoriul comunei Avrîg să ezarendează pe timpul dela 1 Octombrie 1919 până la 31 Dezembrie 1925 pe calea licitațiunei publice, ce să va ținea în 15 Septembrie 1919 la 8 oare s. m. Prețul strîgării 1860 cor. Condițiunile mai de aproape să pot vedea la primăria.

Avrîg, la 10 August 1919

Primăria Comunală.

De vânzare

o moșie de 60 jug. cat, cu o cură, o casă cu prăvălie și crișmă. Amănunte de mai aproape se dau la proprietar Văd. Asineftă Dordea, proprietar mic în Păuca, p. u. Blaj, județul Alba de jos.

AND. RIEGER

Prima fabrică ardeleană de mașini agricole, turnătorie de fier, Sibiu.

Pentru sezonul de toamnă, am fabricat o mare cantitate de :

Teascuri de vin**Mori de struguri****Mașini de desfăcut cucuruz****Mașini de tăiat paie****Mașini de tăiat napi**

executate solid ; recomand procurare timpurie.

Depozit de Calcium Carbit. Reprezentanta generală a fabricii ungurești de gunoi nitrogenic, Dicsőszentmárton.**Au mai sosit**

tot la Firma

Ilie Floașiu, Mercurea

și se vând cu cele mai ieftine prețuri.

Bumbăce și ciorapi din Anglia Cârpe din Boemia, Foițe de țigarete din Viena, Luminiări de Italia, Mărfuri dela 3 cor. în sus, Baeri de papuci, Bomboane și multe alte articole de trebuință zilnică.

Astfel magazinul meu este cel mai bine asortat.

Primul Magazin Românesc

♦♦♦ în SIBIU ♦♦♦

de pelărie și Opinci, precum și încălțăminte

... bună numai la firma ...

GERGE LIMPEDE

Piața Brânzei Nr. 9

asteptând sprijinul nu cu vorba ci cu cumpărarea să pârțim comerțul românesc, fiecare client știe, că precum în trecut cu o păreche de încălțăminte făcut 500.000 de pași, nici acum nu va umbla mai puțin. Datorința fiecărui Român adevărat este să facă o probă de cumpărare și precum va fi servit, așa să sprijinească firma de mai sus.

Cine știe ceva ?

— Despre fiul meu Ioachim Stolan, din Soborșin, născut în 1803, a servit la Regimentul 33 Companie 8, pe frontul Galitiei. Lipsiște din 6 Septembrie 1915. Cine știe ceva, să mi scrie, că-l fac o cinste. Adress: Trandafir Stolan în Soborșin, com. Arad.

Se caută

o calfă de morar sau chiar morar învățat, la moara din Sadu. Adress: George Matei, morar și arândaș în Sadu poșta Cisnădie, județul Sibiu.

Anunț.

Comuna Sadu dă în arândă hotelul său pe timp de 3 ani, începând cu 1 Ianuarie 1920. Prețul strigării e 3000 Cor. Vădăm 10%. Licitația publică se va ținea în 14 Septembrie a. c. la 3 ore p. m.

Primăria Comunală.

De vânzare

2 case, una în Ranichergasse No 3 și cealaltă în Strada Gușterita No 73. amândouă au local de boltă. Adressa la Muntean Molsa în Ranichergasse No 3.

Cine știe ceva ?

Despre Vasile Streulea din Jina fost soldat la Reg. 23 honvezf Comp. 2, Bat. 1. și ajuns în prisoare rusească în Carpați în anul 1915, luna Martie. De unde apoi am primitu scrisori regulat până în anul 1918, ultima adresă ia fost : șa Vasile Streulea Kriegsgefangener în Kripun bei Bogutshar Vorotnes gubernia L, Post. Surisovka Rusland. Să binevoiașca a înștiința pe soția lui Maria Streulea în Jina No 123 p. u. Poiana județul Sibiu.

Moșia

(cca 40 jug. cat), a fostului notar com. Marlin din Illembav să vinde din mână liberă pe lângă condițiuni favorabile. Doritorii să se adreseze la cancelaria adv. Dr. Mátyás în Sibiu unde vor primi informațiunile necesare. Moșia se poate cumpăra și în întregitate și și separat după parcele.

Calfă de morar,

se primește imediat, să fie învățat la moară. A se adresa la George Baltes, arendaș și morar în Mohu, județul Sibiu.

Nrul. 741/1919.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a informa onor. public, că m'am retras din firma

A. Henrich & W. Müller

fabrică de pielărie, mulțumind pentru încrederea acordată.

Cu toată stima

Wilhelm Müller.

Totodată îmi permit a aduce la cunoștința onor. publ. că am înștiințat în piața noastră **Saggasse No. 14** sub firma protocolată la tribunalul de comerț

Frații Müller & Gerber

un magazin de pielărie, rugând a transmite și nouă aceiaș încredere care ați acordat firmei de până acum.

Cu toată stima

Frații Müller & Gerber

La Depositul Mașinelor dela

Reuniunea Economică Săsească Ardeleană**SIBIU, Strada Sărei Nr. 22**

se află de vânzare în deposit cu preț convenabil:

Toate felurile de pluguri, grape de fier, mașini de sămănt, mașini de cosit iarba, greble de fân, mașini de taiat napi, și alte mașini și unelte economice de felul acesta. Mai departe hârlețe de fier, lopeți, potcoave, sârmă pentru legat fân, cingătoare de spargă, etc., etc. Fiecare agricultor înainte de a cumpăra să meargă să vadă lucrurile acolo.